Ar pascha wiſuſchehlſtga augſta Keiſara wehleſchanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weeſis.

Mahjas Weeſis tiek iſdots ſeſtdeenahm no plkſt. 10 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu: par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makſa 5 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Ernſt Plates bilſchu- un grahmatu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

32. gada-gahjums. — Mahjas Weeſis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 29. Seſtdeen, 18. julijâ. 1887.

Mahjas Weeſi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinajumus** nodot **Rigâ, pee Petera baſnizas.** Beſ tam „Mahjas Weeſi“ war wehl paſtellet beſ daudſ peenemſchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilſehtâs, kà: **Zehſis:** Grahwel un Peterſon k. bodê; **Walmeerâ:** E. G. Trey k. bodê; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin k. bodês; **Rujenê:** J. Alkſne k. grahm.-bodê; **Limbaſchôs** D. Uhder k. bodê; **Jelgawâ:** H. Allunan un Beſthorn k. grahm.-bodês; **Bauſkâ:** J. Beckmann k. grahm.-bodê; **Kuldigâ:** Beſthorn k. grahm.-bodê; **Wentspilî:** M. Ries k. grahm.-bodê; **Leepajâ:** Ukſtin k. grahm.-bodê; **Tukumâ:** Baumann k. grahm.-bodê; **Talſôs:** H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontſchewski k. grahmatu-bodê; **Kandawâ:** Jaegermann k. weeſnizâ; **Sabilê:** Ginter kga weeſnizâ. Tad wehl „Mahjas Weeſi“ war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kuŗus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Pahrgroſiſjumi Baltijas gubernu ſemajâs ſkolâs.

„Likumu krahjuma“ 62. num. atrodahs 17. majâ Wiſaugſtaki apſtiprinati pagaidu noſazijumi par elementar-ſkolu pahrwaldiſchanu Widſemê, Kurſemê un Igaunijâ, kuŗus ſche paſneedſam ſaweem laſitajeem:

§ 1. Pehz 26. janwarî 1887. gadâ Wiſaugſtaki apſtiprinata walſtspadomes ſpreeduma par uſraudſibas organiſeſchanu Tehrbatas mahzibas apgabala elementar-ſkolâs, nahk wiſas Widſemê, Kurſemê un Igaunijâ atrodoſchàs tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas ſemàs ſkolas ar wiſadeem noſaukumeem ſem ſkolu direktora un ſkolu inſpektoru pahrraudſibas. Tadehk wiſas uſ elementar-ſkolu pahrraudſibu ſihmejoſchahs teeſibas un uſdewumi, kas ſchaîs gubernâs lihdſ ſchim bij ſaweenoti ar gubernas ſkolu direktora amatu, pahreet uſ ſkolu direktoru, kuŗſch ſtahw taiſni ſem Tehrbatas mahzibas apgabala kuratora. Lihdſſchinigo aprinka ſkolu inſpektoru teeſibas un uſdewumi, kas ſihmejahs uſ augſchminetahm ſkolahm, pahreet uſ ſkolu inſpektoreem, kuŗi ſtahw ſem ſkolu direktora.

§ 2. No ſkolu direktora un ſkolu inſpektoru pahrraudſibâ ſtahwoſchajahm ſkolahm Baltijâ weena daka un proti Greeku pareiſtizigàs un ewangeliſki-luteriſkàs laukſkolas, kuŗu pahrwaldiſchana uſtizeta ſewiſchkahm §§ 3. un 4. minetahm eeſtahdehm, japahrwalda ſkolu direktoram un ſkolu inſpektoreem kopâ ar minetajahm eeſtahdehm uſ preekſch tahm paſchahm paſtahwoſchu likumu un ſcho noſazijumu pamata. Otrà daka, t. i. elementar-ſkolas, lai winas atrodàs pilſehtâs, waj zitur kur, ſtahw weenigi ſkolu direktora un ſkolu inſpektora pahrraudſibâ uſ preekſch tautas apgaiſmoſchanas reſora paſtahwoſchu noſazijumu pamata, pee kam tomehr pilſehtu ſkolu dariſchanu pahrwaldiſchanâ ſkolu kolegijas nem dalibu ſchaîs noſazijumôs norahditajâs robeſchâs.

§ 3. Skolu direktoram un ſkolu inſpektoreem Greeku pareiſtizibneeku ſkolu uſraudſibas ſinâ un pee winu pahrwaldiſchanas top dotas tahs paſchas teeſibas, kahdas lihdſ ſchim bija ſcho ſkolu inſpektoreem. Beſ tam ſkolu direktors ir Greeku pareiſtizibneeku laukſkolu leetâs padomes lozeklis.

§ 4. Laukſkolu wirswalde un laukſkolu aprinka waldes Widſemê, laukſkolu wirskommiſijas un draudſchu ſkolu kommiſijas Kurſemê un Igaunu ſemê, kuŗas pahrwalda luteriſkàs laukſkolas minetâs gubernâs, kà ari ſem ſchahm waldehm, kommiſijahm un padomehm noliktas weetigàs waldes peeder pee tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas reſora.

§ 5. Skolu direktors ir lozeklis tà Widſemes laukſkolu wirswaldê, kà ari Kurſemes un Igaunu ſemes laukſkolu wirskommiſijâs, bet ſkolu inſpektori ir winu uſraudſibas apgabalâ eſoſchu laukſkolu aprinka un draudſchu ſkolu kommiſiju lozekli. Beſ tam preekſch katras ſchajâ 5. § minetas eeſtahdes taps pehz Terbatas mahzibas apgabala kuratora iſwehlejuma no tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas weens lozeklis eezelts.

§ 6. Baltijas pilſehtu ſkolu kolegiju ſaſtahws, teeſibas un peenahkumi, kuŗas dibinatas preekſch tahdu ſkolu pahrwaldibas, kas no pilſehtahm un weetigahm draudſehm (обществъ) top uſturetas, kà ari ſcho kolegiju ſakariba ar ſkolu pahrwaldibu wiſâs Baltijas pilſehtâs beſ iſnehmuma taps noſazits uſ 4. junijâ 1820. g. Wiſaugſtaki apſtiprinata wiſpahriga Tehrbatas mahzibas apgabala mahzibas eeſtahſchu likuma, eewehrojot ſchahdus noſazijumus: a) pee kolegiju ſaſtahwa peederigee lozekli no tautas apgaiſmoſchanas reſora puſes taps eezelti no mahzibas apgabala kuratora; b) eewehrojot, kahdas tahs ſkolas, preekſch kuŗahm kolegijas eezeltas, un kahda ſcho ſkolu mahzekku tautiba un tiziba, preekſch ſkolu kolegijahm, beſ luteriſkeem mahzitajeem waj winu weetâ zitu tizibu garigas perſonas, pehz weenoſchanahs ar winu preekſchneekeem, taps eezeltas no mahzibas apgabala kuratora; c) preekſch daſchahm ſemakajahm mahzibas eeſtahdehm uſ ihpaſchu, preekſch ſchahm eeſtahdehm iſdotu ſtatutu pamata eezeltahs ſkolu kolegijas paleek ſpehkâ, bet nahk ſawu teeſibu un peenahkumu ſinâ ſem wiſpahrigà 4. junijâ 1820. gadâ apſtiprinatà ſkolu likuma noſazijumeem, kà ari ſem tagadejeem papildinajoſcheem noſazijumeem un d) tahs ſkolu kolegijas, kuŗahm beſ balibas pee ſemaku mahzibas eeſtahſchu waldibas leetahm, pehz ihpaſcheem ſtatuteem un noſazijumeem preeſch widejahm mahzibas eeſtahdehm, atwehleta baliba preekſch ſcho mahzibas eeſtahſchu waldibas, — patura teeſibu uſ ſcho dalibu uſ ſawneto ſtatutu un noſazijumu taiſna pamata; bet ſemako ſkolu leetâs ſchahdas kolegijas winu ſaſtahwa, winu teeſibu un peenahkumu ſinâ buhs noliktas ſem 4. junijâ 1820. gadâ iſdotà likuma un ſem tagadejeem papildinajoſcheem noſazijumeem.

§ 7. Tagadejo noſazijumu § 4 apſihmeto ſkolu walſchu, kommiſiju un padomju ſapulzes elementar-ſkolu leetâs noteek ſkolu direktoram waj ſkolu inſpektoreem peedalotees pehz winu peederibas, waj, kad tee naw klaht, ziteen no tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas puſes eezelteem lozekleem. Kad ſkolu aprinku waldê waj draudſchu ſkolu kommiſijâ tahdâs elementar-ſkolu leetâs, kas ſihmejahs uſ mahzibahm, kà ari ſkolotaju peenemſchanu, pahrzelſchanu waj atlaiſchanu, ſkolu inſpektors waj, winam klaht ne-eſot, kahds zits no tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas puſes eezelts lozeklis newar peekriſt zitu lozekku wairakuma domahm, tad leeta pehz peederibas top eeſneegta laukſkolu wirswaldei waj laukſkolu wirskommiſijahm preekſch pahrbaudiſchanas. Tahdâ paſchâ wihſê, kad ſchajâ waldê waj ſchajâs kommiſijâs minetâs leetâs ſkolu direktors waj winam klaht ne-eſot, kahds zits no tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas puſes eezelts lozeklis newar peekriſt wairakuma domahm, leeta zaur mahzibas apgabala kuratoru, lihdſ ar kuratora domahm, top eeſneegta tautas apgaiſmoſchanas miniſterijai preekſch iſſchkirſchanas.

§ 8. Pahrſuhdſibas par laukſkolu wirskommiſijas un laukſkolu wirswaldes ſpreedumeem elementar-ſkolu leetas, kuŗi ſihmejahs uſ mahziſchanu, ſkolotaju peenemſchanu, pahrzelſchanu un atlaiſchanu un wiſpahrigi uſ leetahm, kuŗas no ſwara preekſch mahziſchanas un audſinaſchanas kahrtibas uſtureſchanas ſkolâs, eeſneedſamas tautas apgaiſmoſchanas miniſterim, wiſas waldoſchà ſenata 1. departamentâ.

§ 9. Ja uſ draudſchu luhgumu ewangeliſki-luteriſkas un romeeſchu-katoliſkas pagaſta ſkolas pahrwehrſch ween- waj diwklaſigàs tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas ſkolâs pehz noſazijumeem, kas atrodahs preekſch ſchahm ſkolahm 1875. gada 4. junijâ iſdotajâ inſtrukzijâ, tad ſcho ſkolu uſtureſchana zaur weetigajahm draudſehm, kà ari ſcho ſkolu apmeleſchana no draudſes lozekku behrneem ir obligatoriſka, uſ teem paſcheem pamateem, kà pagaſta ſkolâs. Uſ ta paſcha pamata draudſehm, ar ſkolu waldes atlauju, brihw, pehz likuma wajadſigo pagaſta ſkolu weetâ, atwehrt diw- waj weenklaſigas tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas ſkolas. Tapat war ewangeliſki-luteriſkàs un romeeſchu-katoliſkàs draudſes ſkolas pahrwehrſt jaw wairak reiſas minetajâs diw- waj weenklaſigajâs tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas ſkolâs, ja wiſa draudſe, waj ari kahda perſona, kas pee ſcho uſtureſchanas nem dalibu, to luhdſ.

§ 10. Ewangeliſki-luteriſkàs un romeeſchu-katoliſkàs draudſês atwehrtajâs diw- waj weenklaſigajâs tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas ſkolâs atkauts ſcho tizibu garidſneekeem, uſ ſcho tizibu reglementa wiſpahriga pamata, pahrluhkot pee winu tizibas peederoſchus ſkolneekus tizibas mahzibu un religiſkas attihſtibas ſinâ.

§ 11. Laukſkolâs, t. i. ewangeliſki-luteriſkâs un romeeſchu-katoliſkâs pagaſta ſkolâs un Greeku pareiſtizibneeku palihga ſkolâs, kà ari weenklaſigajâs un pirmajâ klaſê diwklaſigajâs tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas ſkolâs mahza wiſôs preekſchmetôs pehz apſtahkleem Kreewu, Latweeſchu waj Igaunu walodâs, pehdejâ mahzibas gadâ wiſi preekſchmeti jamahza Kreewu walodâ, iſnemot tizibas mahzibas un baſnizas dſeedaſchanu, kuŗas war ſneegt ſkolneeku mahtes walodâ, t. i. Kreewu, Latweeſchu, waj Igaunu, raugotees uſ weetigo eemihtneeku tautibu; lauku draudſes ſkolâs un otrâ klaſê tautas apgaiſmoſchanas miniſterijas ſkolâs mahzibas japaſneedſ wiſôs preekſchmetôs — neſkatotees uſ ſkolneeku tizibu un tautibu — Kreewu walodâ, iſnemot tizibas mahzibas un baſnizas dſeedaſchanu, kuŗas war mahzit ſkolneeku mahtes walodâ. Pilſehtu elementarſkolâs, kuŗas dibinatas waj nu pehz 1820. g. 4. jun. un 1872. g. 31. maja wiſpahrigeem ſtatuteem, waj ari pehz ſewiſchkeem, preekſch daſchahm ſkolahm iſlaiſteem ſtatuteem, war paſneegt tizibas mahzibas un baſnizas dſeedaſchanu tà Kreewu, kà ari Wahzu, Latweeſchu un Igaunu walodâs, eewehrojot ſkolneeka tautibu; ziti wiſi preekſchmeti mahzami Kreewu walodâ, pee kam Wahzu, Latweeſchu un Igaunu ſkolneeku mahtes waloda pirmajâ laikâ jaleeto kà mahziſchanas palihga lihdſeklis.

§. 12. Mahzibas preekſchmetu plaſchums ſemakajâs mahzibas eeſtahdês taps noſazits zaur

Feletons.

Darbibas wihrs.

Tſchakliba mahzotees un preeks ſtrahdajot ir diwas leetas, kas katru zilweku dſihwê uſ preekſchu weduſchas. Kur mehs no tahda wihra dſirdam, kas pats ar ſawu ſpehku pazehlees, ſtrahdadams, augſtakâ ſtahwoklî, tur mehs uſ winu noſkatamees ar zeenibu un godibu. Un no tahda wihra mehs gribam ſaweem mihlajeem laſitajeem ko paſtahſtit.

Leelakàs dſelſs leetuwes ihpaſchneeks paſaulê un weens no leelakeem ruhpneezibas wihreem wiſpahrigi bija Alfreds Krupps, kas leelos leelgabalus lehja un taiſija, miris 2. julijâ ſch. g., wezumu no 74 gadeem peedſihwodams. Maſo, ar uhdens ſpehku dſihw leetuwi, ko wina tehws 1816. gadâ bija Wez-Eſenâ dibinajis, wina dehls pazehla uſ tahdu attihſtiſchanahs augſtumu, kas apbrihnojams. Kad tehws Krupps 1826 gadâ, wezumâ no 39 gadeen mira, tad wina fabrika bija tuwu apſtahſchana, bet tatſchu winſch ſaweem dehleem atſtahja tahdu prahta nowehlejumu, kam bija pazelt wina dzimto leetuwi tagadejâ augſtumâ un leelumâ. Uſ ſawas mirſchanas gultas winſch teem atklahj noſlehpumu par kahdu metalu maiſtjumu, kas jau tikai pehz ilgeem gadeem pehz wina nahwes u pamatigâ pahrlabojumâ un pilnigumâ nahza'hſti ſwarâ un noſihmê preekſch wiſas paſaules.

Lihdſ 1851. gadam bija Eſenas leetuwes ſlawa un winas iſſtrahdajumu phrdoſchana mehrena. Te nahza paſaules leetu iſſtade Londonê. Krupps ſuhtija uſ ſcho iſſtahdi milſigu leetà-tehrauda maſi no 45 zentnereem (4500 mhrz.), kamehr lihdſ tam tikai bija leeti tehrauda bluki no 20 zentnereem. Winſch par ſawu tehrauda bluki dabuja leelako uſſlaweſchanas-rakſtu jeb apleezibas ſihmi. No ſchi gada ſahkot fabrikas ſwars un noſihme pazehlahs, winas ſlawa ſahka pa wiſas paſaules wirſu iſſplahtitees. Kamehr wina lihdſ 1858. gadam tikai kahdus 100 leelgabalus gatawus dabuja, tad ſkaits, no ſchi gada ſahkot, arweenu wairak pazehlahs, tà ka 1876. gadâ jaw ſneedſahs lihdſ wairak neka 13,000 leelgabalu un tagad jaw ilgi wairak pataiſa gatawus neka 20,000 leelgabalu. Kahdus milſu leelgabalus Krupps taiſijis, to muhſu zeen. laſitaji redſehs iſ ſekoſcheem ſkaitkeem. Scho rindinu ſazeretajam paſcham atgadijahs kahdus no ſcheem milſu leelgabaleem redſet.

Krupps ſuhtija 1867. gadâ uſ Pariſes paſaules leetu iſſtahdi leelgabalu no 120,000 mahrz. ſmagu; uſ Wihnes iſſtahdi 1873. gadâ leeſchanas darbu no 126,000 mahrz. un jaunakâ laikâ winſch lehjis leelgabalus ar 138,000 mahrzinu ſmageem ſchaujameem ſtobreem, iſ kuŗeem war iſſchaut lodi 1248 mahrz. ſmagu, un beidſamâ laikâ winſch pat leelgabalu iſlehjis, kuŗa ſtobrs ſwer 297,000 mahrz. un iſ kuŗa war iſſchaut lodi, kas ſmaga ir 2520 mahrzinas. — Tagadeja Wahzijas, Kreewijas, Auſtrijas un Italijas leelgabalneeku apbrunoſchana atbalſtahs uſ Kruppa ſiſtemu. 34 daſchadas walſtis nem wina uſ augſtako pahrlabotos rihkus preekſch tehwijas apſargaſchanas. Tatſchu no teem 5,200,000 zentnereem (520 milioneem mahrzinu!) tehrauda un dſelſs, kas Kruppa fabrikâ ikgadus teek iſſtrahdati, teek leelaka daka iſſtrahdata wehl arweenu preekſch meera noluhkeem; proti teek wehl ihpaſchi iſleeta preekſch dſelſszeka materialeem.

1881. gadâ bija ſtrahdneeku ſkaitlis Kruppa leetà tehrauda fabrikâ 11,211, ſtrahdaſchanas buhdâs un kalnu rakſtuwês 8,394, tà tad pawiſam kopâ 19,605. Pee tam wehl peeſkaitami ſtrahdneeku familijas peederigee 45,776, kuŗu ſtarpâ atronahs 13,083 behrnu, kam ſkolâ ja-eet un kas ſkolâ eet. Tà tad zaur Kruppa fabriku jaw toreiſ atrada maiſi 65,381 perſona. Par winu labklahjibu Krupps ar leelako ruhpibu gahdaja zaur dſihwoklu eetaiſiſchanu, pahrtikas beedribas eetaiſehm, ehdeenu galdeem, ſlimneeku- un penſiju-kaſahm; winſch bija ſaweem ſtrahdneekeem ſtingris, bet labwehligs kungs.

Alfreds Krupps buhs un paliks arweenu par preekſchſihmi katram fabrikas kungam, winſch pats ar ſawa paſcha ſpehku pazehlees ſtahwoklî, ko wiſai plaſchai paſaulei wajadſeja atſiht. Winſch bija darba un darbibas waronis un winam pukſteja ſirds preekſch ſawu ſtrahdneeku labklahjibas; ſawâs jaunibas deenâs winſch pats ſawa waiga ſweedrôs ſtrahdajis un tà tad dſihwes ruhpes un behdas winam nepalikuſchas ſweſchas.

Wina weenigais dehls Fridrichs wina milſu fabriku tahlaki wadihs.

Kahds ſwars un noſihme bija nelaikim, to muhſu zeen. laſitaji redſehs iſ lihdſjuſchanas rakſteem, kas nelaika dehlam no wiſaugſtakas puſes tika peeſuhtiti un ko mehs ſchi rakſta beigâs paſneedſam.

Darbeem bagata dſihwiba ar Kruppu beiguſehs; lai wina preekſchſihme buhtu ziteem alaſch par ſwehtibu! —

Lihdſjuſchanas rakſti pa telegrafu, kas laiſti Kruppa dehlam:

Mainawâ, 2. (14.) julijâ. Friedrich Alfred Kruppa kungam, Ruhrê. Par Juhſu ſinu pateeſi pateikdamees, iſſaku Jums ſawu ihſto lihdſjuſchanu ar Juhſu tehwa aiſmigſchanu muhſchigâ meegâ, jo Juhs ſinat, zik augſti es winu iſtureju, jo winſch ar ſawu mahkſlu ir Eiropâ eeguwis ſawam wahrdam ſlawu un preekſch muhſu tehwijas bijis no leelâ ſwara.

Wilhelms imperator rex (keiſars-kehninſch).

Koblenzâ, 4. (16.) julijâ. F. A. Krupp k., Eſenâ. Juhſu tehwa aiſeeſchanu uſ muhſchigo duſu aiſnem manu pilnigako lihdſjuſchanu. Wina dſihwe, kas no maſa ſahkuma lihdſ leelam plaſchumam aiſweduſe, war wina laika beedreem deret par preekſchſihmi, netikai ſihmejotees uſ retu tſchaklibu, bet ari uſ uſtizigo gahdibu par ſaweem ſtrahdneekeem. Tahdai preekſchſihmei wajaga eeſpeht uſ wina nopeetna darba lauka mantineekeem, kas apſinahs, ko winu Deewam, kehninam un tehwijai parahdâ.

Keiſareene-kehnineene.

Wnidſor-Keſtlê, 3. (15.) julijâ. F. A. Krupp k., Eſenê, Pruhſijâ. Ar dſitu noſkumſchanu dabuju dſirdet, ka Juhſu, no manis augſti godats tehws miris, kuŗa darbiba uſ ruhpneezibas lauka wina wahrdu padara par nemirſtigu, kas neſchkirami paleek ſaweenots ar muhſu laiku wehſturi, kà ari wina, ſtrahdneeku kahrtai peeſchkirta gahdiba apdroſchina wina peeminu. Sawu ſirſnigo lihdſjuſchanu iſſazidams, peeſprauſchu luhgumu, lai manâ wahrdâ noliktu wainagu uſ ſawa tehwa kapu. Friedrichs Wilhelms, troňamantneeks.

Potsdamâ, 3. (15.) julijâ. F. Krupp k., Eſenâ. Dſiti apbehdinats no Juhſu godatà un un nopelnu eeguwuſchà tehwa nahwes ſinas, iſ-

no tautau apgaismoschanas ministerijas sastahditu programmu. Tapat par mahzibas grahmatahm un mahzibas lihdsekleem schajâs eestahdês taps leetotas tikai tahdas, kuras atkautas no tautas apgaismoschanas ministerijas un garigas waldes, pehz winu peederibas. No laukskolu wirswaldes un laukskolu wirskommisijahm preeksch zitahm luterisku skolu organisazijas dakahm usdodamas instrukzijas, nosazijumi un preekschraksti top apstiprinati no tautas apgaismoschanas ministerijas.

§ 13. Par skolotajeem semajâs skolâs peelaischami tik tahdi Kreewu pawalstneeki, kuri pehz kursa beigschanas wajadsigajâs mahzibas eestahdês, waj pehz likumigâ kahrtibâ nolikta eksamena dabujuschi peenahzigo leezibu, kahda wajadsiga preeksch mahzibu pasneegschanas taîs skolâs, kurâs minetâs personas grib palikt par skolotajeem. Eepreekscheja skolotaju peenemschana preeksch ewangeliski-luteriskajahm laukskolahm un winu atlaischana no amata peekriht skolu inspektoreem, kuri par schahdu sawu rihkoschanos sino laukskolu aprinka waldei, resp. aprinka skolu kommisijai. Mineto skolu skolotaju galiga atlaischana un apstiprinaschana noteek zaur laukskolu wirswaldi resp. laukskolu wirskommisiju pehz laukskolu aprinka waldes un draudses skolu kommisijas preekschâ stahdischanas. Romeeschu-katoliskâs un zitu sweschu tizibu skolâs laukskolu inspektori skolotajus peelaisch pee amata un atkal atzel; winus apstiprina skolu direktors pehz inspektora preekschâ stadischanas. Pilsehtu semako skolu skolotajus eezel skolu direktors un apstiprina mahzibas apgabala kurators, kursch tos ari uf 1820. gada 4. junija skolu statuta un 1872 gada 31. majâ Wisaugstaki apstiprinata pilsehtas skolu statuta pamata atlaisch no amata.

§ 14. Skolu direktors un skolu inspektori usrauga sem wineem esoschu mahzibas eestahschu buhschanu un darbibu tà zaur personigi isdaritahm pahrraudsibahm, kà ari scho eestahschu waditaju skolotaju sinojumeem, kuri (skolotaji) no sawas puses stahw taisni sem inspektoru wadibas un wineem peenahkahs paklausit wisahm inspektoru pawehlehm un nosazijumeem.

§ 15. Par wainahm, kuras pee pahrraudsibas pamanitas tahdâs skolâs, kuras stahw sewischku § 3 minetu eestahschu pahrwaldibâ, sino skolu direktors waj inspektori peenahkoschâ weetâ waj ari — ja wajadsigs — wini paschi sper solus preeksch pamanito wainu nowehrschanas, spertos solus daridami sinamus minetajahm eestahdehm.

§ 16. Wisahm instituzijahm wispahrigi, sem kuru pahrwaldibas stahw lauku elementarskolu leetas Baltijas gubernâs un pilsehtu skolu kolegijahm peenahkahs, ar wiseem winu sinâ esoscheem lihdsekleem peenahzigi pabalstit skolu direktorus un skolu inspektorus pee winu usdewumu ispildischanas pee sem wineem esoschu skolu pahrwaldischanas.

Politikas pahrskats.

Wahzija. Par Wahzijas attihstischanos sadsihwes sinâ „Nat. Ztg." starp ziteem kahdeem saka ari schahdus: Zik maj tatschu saskan kopâ pretineeku partiju spreedumu par Wahzijas eekschkigahm buhschanahm ar ahrsemneeku domahm par Wahzijas pastahwigu eeschanu uf preekschu saimneezibas un sadsihwes sinâ! Kamehr muhsu brihwprahtigee un sozialdemokrati, gan slepeni, gan atklahti ar usslaweschanu pabalstiti no zentruma partijas, muhsu tehwijâ tikai eerauga karaeerotschu kaltuwi un saldatu skolu, kur wiss tikai atteezotees uf saldatu un kara buhschanu, tamehr Angli usteiz un bibstahs muhsu tirgotaju jaunekku mahzibas, ussahkschanas duhschu un gudribu, Schweizeeschi atsihst muhsu pahrswaru roku isstrahdajumôs, un warbuht tas leelakais dsenols, kas Franzuschus skubina uf atreebschanahs karu, eeksch tam meklejams, ka mehs winus saimneezibas sinâ esam pahrspehjuschi, wismasakais apdraudam pahrspeht.

Kà Wihnes awises sino, tad Wahzijas keisars, no Insbrukas uf Gasteinu aizsekodams, Tiroles gubernatoram, baronam v. Widmanam, usdewis, par draudsigas atminas sihmi issazit wina (proti keisara) sirsnigo sweizinajumu Austrijas ministru preekschneekam grafam Taaffe. Kahds Wihnes awischneeks, uf scho keisara sweizinajumu sihmedamees, saka: Wispahrigi sajuht, ka warenàs Wahzu walsts augsti godatà waldneeka sirsnigôs wahrdôs wairak meklejama nekà laipna usmaniba, to pagodinat, kam sirsnigais sweizinajums teek issazits. Schinis keisara wahrdôs ari atrodama sihme un aplezība par draudsigo un labo satiksmi starp Austriju un Wahziju politikas sinâ. Lai gan pretineeku awises wisadi runà, ka Wahzijas Austrijas nolihgums ilgi nepastahweschot, tad schahdas runas teek argahstas no keisara wahrdeem.

Franzija. Preeksch likums par kara-pulku mobilisaziju (isstahdit tahdâ kahrtâ, ka kara-pulki war dotees karâ) tuwojahs sawai isdarischanai, wismasakais Franzuschu generali ar to naigi un zihtigi nodarbojahs, lai tahdu mobilisaziju waretu isdarit, kara-wadoni dabuhn schai leetâ wisadus preekschrakstus no saweem preekschneekeem, kà wineem sawi kara-pulki preeksch mobilisazijas eerihkojami. Scho mobilisaziju daschi eeskata par sagatawoschanos uf karu. Tahdas domas ari aplinkus issaka kahda Wahzu awise. Wina raksta, ka schim brihscham Franzijas mobilisazijas mehginajumi gan newainigi isskatotees, tomehr waretu notiktees, ka schee mehginajumi peenem nopeetnu dabu un tà tad mobilisazija pahrwehrschahs par sagatawoschanos uf karu, kurai pakal nahk kara sahkschana. Kad nu Wahzijâ schahdu gaidamo atgadijumu ne-atstahs ne-eewehrotu, tà nupat minetà awise saka, tad gan zerams, ka Wahzija nekauschotees ar karu pahrsteigtees, bet tà isturreschotees, ka Franzijai prahts nenesischotees uf kara sahkschanu.

Italija. Par koleru daschas awises jaw nesa sinu, ka sahkot masinatees. Bet pehz jaunakahm sinahm tas naw wis tà, turpretim wina wehl wairojahs. Tà Katanijâ, kur no 5. lihds 8. julijam bij wehl tik 15 lihds 20 sasliimumu it deenas, 8. julijâ sasliimuscho skaits bij jaw 25, nahkoschâ deenâ 34 un wehl deenu wehlaki 55. Weetahm wina parahdahs deesgan weegla, bet weetahm, un it ihpaschi pehdejâs deenâs, ta ir bijuse loti bahrga. Tà no pehdigi mineteem 55 sasliimumeem 31 beidsahs ar nahwi. No Katanijas kolera isplahtahs deenu no deenas tahlaki un ir jaw 17 pilsehtâs. Mahntizigee lautini koleras zehloni pahrmet ahrsteem un apteekeem, kas sehrgu isplahtidami, gribot tikai pelniteeks. Wini tos neewa un gaina. Daschi otkal, eewehrodami lauschu isbailes, staiga apkahrt winus wisadi krahpdami un aplaupidami.

Anglijas waldiba tagad sper stingrus solus pret nekahrtibahm Ihru semê. Daudz apgabali, kà ari Dublina un daschas zitas pilsehtas tagad padotas sem zeetakeem, stingrakeem likumeem. Pehz schihs stingras isturreschanahs Ihrijâ spreeschot jadoma, ka tagadeja ministerija, lai gan pa leelakai daksai awises zitadi sino un spreesch, wehl stahw uf deesgan stiprahm kahjahm.

Bulgarija. Kà jaw sawâ laikâ sinots, tad par Bulgarijas waldneeka tureenas leelâ sapulze bija iswehlejuse Koburgas prinzi, bet tas leedsahs peenemts Bulgaru troni, sewischki sihmejotees uf leelwalstju domahm. Bulgari tagad ari leekahs ar domahm apradinajuschees, Ka Koburgas prinzi nedabuschot par sawu waldneeku. Tagad atkal pawaldonu azis greeschotees uf bijuscho Bulgarijas waldneeku Aleksanderu.

Wehstules un sinojumi.

(„Mahja Weesa" originalas korrespondenzijas.)

No Kokneses mums raksta: Jaw Jahnu deena pagahjuse. Upes malâ kahrklinôs wairs nepoga lakstigala sawas jaukàs dseesmas, bet tomehr wehl deesgan preeku, jo wisas jaukas malinas wehl pahrpluhst putninu dseesminahm. Seena laiks pee mums paldees Deewam deesgan koschs, jo katris semturis, kas ween tik eespehj, sanem sawu seenu un ahbolinu labu. Seens un ahbolinsch deesgan labi auguschi. Par zitu druwu wehl naw sinams.

4. julijâ netahlu no Kokneses dselszeka peeturas weetas notika schahds ugunsgrehks: mineta pagasta peederigam gruntneekam K. kungam sadega desmittuhkstoschu schkindelu un wehl kahdas kubikas arschinas malkas. Skahde wehl nesinama.

Lokstinu Upmaleetis.

Eekschsemes sinas.

No Wez-Gulbenes „Rig. Ztg." dabujuse schahdu sinu: Swehtdeenu 5. julijâ ap pulksten pustschetreem pehz pusdeenas iszehlahs pehrkons, saweenots ar krusu. Daschi krusas graudi bija baloschu olas leelumâ. Krusa bira kahdas 20 minutes un nopostija gandrihs wisus laukus, tà ka notikuse skahde sneedsahs uf kahdeem 20,000 rubleem Wez-Gulbenes muischâ ween. Bez tam kahdeem 30 saimneekeem lauki tikuschi no krusas nozirsti, zaur ko wineem gan gruhti buhs eespehjams, sawu renti aismaksat. Muischâ paschâ krusa padarijuse leelu postu, isdausidama ruhtis dahrsa mahjinahm un ehkahm logôs, kas pa krusas pusei bija. Labiba laukôs isskatahs kà nowelta. Kokeem netikai lapas norautas, bet ari sari aplausti.

Peesihme no „M. W." redakzijas. Pee schis reisas, kur par krusas nelaimi atkal sinojam, atgadinatum wiseem semkopjeem, lai sawus laukus pret krusu apdroschinatu, ihpaschi wehl tahdôs apgabalôs, kur pehz wairak gadu peedsihwojumeem krusa jo beeschaki peemekle. Apdroschinaschanas maksa gan katram eespehjama samaksat, bet ne ta skahde, ko krusa padara, katram panesama.

Wez-Peebalgas labdaribas beedribas krahschnais nams kà „D. L." sino, jaw buhs pilnigi gataws augusta mehnescha witû, eeswehtischana nolikta uf 22. un 23. augusta m. d. Eeswehtischanas deenâ nolemts israhdit teatri. Labprahtigu dahwinajumu lihds schim peenahzis, gan no beedreem gan nebeedreem, lihds 2000 rubku. Leekahs, ka dischenam namam ir leela eespehjiba labdaribu weizinat. K.

Tehrbata. 9. julijâ tika weens no Tehrbatas-Walkas leelakeem tilteem eeswehtits un pirmais dselszeka brauzeens par to pahrbrauza. Schis tilts atrodahs no schejeenas 20 werstes pahr Elwas upi.

Terbatâ isbehdsis kahds arrestants, slepkawa Emils Koslers, Wahzu pawalstneeks, 24 gadu wezs, kalss, wideja auguma, pusgaischeem mateem, skatahs zaur peeri. Polizijai usdots spert energiskus solus dehl Koslera usmekleschanas un peetam ari usaizinat Rigas eedsihwotajus. Koslera sakehrejs dabu 50 rubk. pateizibas algas.

Jelgawas Skrihweru eelas eedsihwotaji, kà „Mit. Ztg." raksta, drihsâ laikâ dabuschot staigat pahr Portugalijas semi. Portugalijas grants par kuga balastu atwesta Rigâ un no Rigas ar laiwahm aiswesta Jelgawâ, kur to peejaukschot pee minetàs eelas trotuaru asfalta. Schi rupjà grants preeksch ta noluhka israhdijusehs par ihsti derigu un dodot asfaltam brihnischku zeetumu un isturibu.

Jelgawa. Swehtdeen, 5. julijâ, Leelajâ eelâ starp daschcem peedsehruscheem kahdâ wihnsi bija ari redsams kahds mass, 5—6 gadu wezs puika, kursch bija no saweem wezakeem tà peedsirdits, ka nespehja bes peetureschanahs uf kahjahm nostahwet. Masais dsehrajs tà mozijahs ar wemschanu, kas tam zaur peedsehrumu zehlahs, ka tihri bailes bija redset, ka tik waj nenobeidsahs. Uf zitu klaht-esoscho rahjeenu, kamdehl behrnu wajaga tà peedsirdit, behrna mahte wehl tik negodigi lamajahs, ka daschi no tuwejeem atkahpahs, ausis aisspeeduschi. Sakeet, ko gan wehl wisu nepeedsihwosim schinî grehku pasaulê! Mahte, kura ir ihstenais behrna sarg'engelis, pati sawu behrnu, un wehl tik jauninu, radina stiprus dsehreenus dsert! Waj tas naw wisleelakà apgrehziba pasaulê?! — Kahds tikums gan tahdam behrnam war isaugot buht?! — Par wislabakâ skola, kura tagad pehz skolas likuma kahdas seemas katram behrnam jadabon, wairs tahdam behrnam tikai mas ko war lihdset pee moraliskas audsinaschanas. Tahds behrns ir gan uf wisu muhschu garigi un meesigi samaitats. Es pasihstu wihrus, kas jaunibâ allasch peedsehruschees! tee ir wahji meesas weselibâ, ihpaschi uf azihm, un ne wisai stipri gara attapibâ. Tamdehl, mihlàs mahtes, sargajeet sawus massinos no stipreem dsehreeneem! Mahtes, mihlàs mahtes, eewehrojeet jele mihlà Pestitaja swehtàs pamahzibas, kas saka: „Wai tam, kas weenu no wismasakeem apgrehzina! Tam buhtu labaki, ka tam dsirnawu akmenis taptu pakahrts kaklâ un tas noslihzinats juhrâ, widdsitakâ weetâ! Apgrehzibai gan buhs nahkt, bet wai tam, zaur ko ta nahk!" (L. A.)

No Semgales. Semgalê (Dobeles apgabalâ) daschas saimneezes deesgan leelâ mehrâ nodarbojahs ar wistu audsinaschanu. Schis ruhpneezibas sars atmet it labu pelnu; Dobeles tirgû peektdeenâs zahlu tirgoschana alasch redsama. Pahris jaunu wistinu maksà 70 lihds 100 kapeiku. Kahda wistu kopeja-saimneeze atradusi schahdu — warbuht tik reteem pasihstamu perinaschanas wihsi: Sinamà saimneeze wistu perekli sataisa is nule israkta welena; welenu pahrklahj waj nu ausu waj meeschu salmeem. Tà sataisitâ perekli teek olas wistu pereschanai. Welens isdodot patihkamu siltumu un palihdsot olahm attihstitees par zahliti, jo olu plehwite nesazeetejot un nepaleekot wilkna. Kukaini tahdâ perekli ne-eemetotees un zahlitim, is olas tschaumalas islihduscham, spalwas nesakalstot, jo welens isdodot patihkamu derigu welganumu. Schahds par praktiski derigu atrasts wistu pereklis buhtu eewehlams ikweenai wistu audsinatajai. (B.)

No Kursemes-Leischu robeschahm. Par tureenas labibas stahwokli „Rig. Ztg." pasneedz schahdas sinas: Pehz tam, tà sinotajs raksta, kad mums bija pilnas 14 deenas karsts laiks, lija 6. un 7. julijâ leetus, zaur ko labibas stahwoklis palizis loti brangs, tahds, kahdu to jaw gadeem nebijam redsejuschi. Ja daschàs naktis nebuhtu pawehss bijis un daschàs dænàs apmahzijees, tad gan 8 deenu laikâ buhtum ar rudsu plauschanu eesahkuschi, bet ilgi tà waj tà nebuhs jagaida, jo rudsi jaw gandrihs eemhkuschi. Rudsu rascha schinî gadâ buhs loti laka. Seena un ahbolina rascha bija teizama un pee tam eewahkschana notika bes kahdeem kawekkem, jo no leetus netikam trauzeti. Par meescheem un puhreem (seemas kweescheem) runajot jasaa, ka tee ir brangi auguschi, tà ka preeks uf meschu un puhru laukeem noskatitees. Weens atgadijums waretu scho preeku ismaitat, proti, ja krusa muhs peemekletu un laiks ir tagad tahs, ka krusas negaiss war drihs usnahkt. Par to ari daschi schejeenas semkopji baidahs, lai ga: ziti apmeerinajahs ar zeribu, ka nu wairs krusa nenahkschot. Lai Deews dotu, ka winu zerbà peepildites. Ari ausas schinî gadâ loti bragi auguschas, kà to ilgeem gadeem ne-esam redzejuschi. Beigâs wehl kahds wahrds sakams pee lineem, kas gan schè leelâ mehrâ neteek sehti, tomehr tik daudz, ka tee pelno eewehroschanu. Ar lihds schim redsams, tad sini

---

saka Jums un Juhsu familijai sawu sirsnigako lihdsjuschanu par Juhsu gruhto saudejumu.

Wilhelms, Pruhsijas prinzis.

Warzinâ, 3. (15.) julijâ. F. A. Krupp k., Esenâ. Pahrnahkdams, atrodu Juhsu telegramu no wakardeenas, is kura ar sirsnigo lihdsjuschanu redsu, kahds gruhts saudejums Juhs peemeklejis un lihds ar Jums fabriku, ko Juhsu tehws padarijis par pirmo pasaulê. Bismarks.

Bez tam nahza telegrami no wisahm pasaules malahm, par peemehru: no Brasilijas keisara, no sultana, no Belgijas kehnina, no Spanijas kehnineenes, no Kihnas keisara weetneeka u. t. pr. u. t. pr.

Par Kemereem.

Kreewu awises „Nowosti" korrespondents Nikitin kungs sawa zekojuma sinojumôs raksta minetai awisei par Kemereem starp zitahm leetahm ari sekoschas rindinas:

Baltijas muischneezibâ atrod ihpaschibas, kas pelna, ka tahs netikai usslawè, bet ari dara pehz winu preekschsihmes. Baltijas muischneeziba ir wisai energiska, strahdiga un par wisahm leetahm ar wisu dwehseli turahs pee sawas dsimtenes. Muischu milsigakais wairakums zaur 150 lihds 200 gadeem pahreet no pa-audsehm uf pa-audsehm taî paschâ dsimumâ, lai ari winu ihpaschneekeem buhtu deesin kahdi gruhtumi un kawekli bijuschi ja-iszeesch; sawas muischas pahrdod un ir pahrdewuschi tikai tee, kuri par peespeesteem turejahs, sawu dsimteni pawisam atstaht, no kureem „saweji" bija atrahwuschees. Schi wehsturigà, tà sauzama tradizionelà tureschanahs pee sawas dsimtenes weetinas, kas (proti tureschaschanahs) jaw no behrnu deenahm daudz dsimumôs jeb dsimtês pastahw, wehl tagad usturahs, tapehz (kà to man daschi Wahzeeschi, ar kureem sarunojos, sazija) ka starp ihstajeem muischas ihpaschneekeem ne-esot bijuse un ne-esot zenschanahs pehz augsta goda deenastâ, bet stipra zenschanahs pehz labklahjibas paschâ dsimtenes weetinâ. Tapehz no seneem laikeem pee wineem behrnu audsinaschana atterzahs uf dsimteni un Tehrbatas uniwersitati, no kureenas jaunekli pahrnahk kà ahrsti, juristi (likumu prateji), mahziti semkopji; un preeksch katra schahdeem arodeem schee, uniwersitatê mahzijuschees, atrod sawâ dsimtenê wajadsigu darba lauku pilnâ mehrâ. Kad saimneekoschana palika gruhta, tad Wahzeeschi domaja uf lihdsekleem, ar ko schahdus gruhtumus pahrspeht, un pazeetigi tos pahrzeeta, bet turejahs ar lepnumu sawâ ihpaschumâ, draudsigi weens otru pabalstidami, lai sawu tehwu tehwu mantojumu ne-isslaistu is rokahm.

Pateesi (tà man kahds Widsemneeks isskaidroja) mehs esam stipri zaur sawstarpigu palihdseschanos, zaur kopâ-tureschanos un zaur mihlestibu, ar kuru pee kehruschees sawas dsimtenes weetinai. Bet Kreewu grunts-ihpaschneeki pa dsimts buhschanas atzelschanas laiku isslaida eemantoto ihpaschumu weegli is rokahm; wini eekihlaja sawas muischas, atstahja tahs pahrwalditaju un arendatoru sawaligai rihkoschanai un paschi likahs uf semstibas deenastu waj uf bankas buhschanu; kad nu schis beidsamais weikals waj darbs israhdijahs par gruhtu un nepatihkamu, tad wini sawas muischas pahrdewa par neeku zenahm tahdeem zilwekeem, kas bija laimes mekletaji un muischas issuhza, un paschi wini steidsahs uf Maskawu un Peterburgu, tur krona deenastu mekledami. Kreewu gubernâs semstiba tuwu pee isnihkschanas un kad meera-teesas dodahs lejup, tad bankas teek satrihzinatas un pahrdoschana par neeku zenahm gandrihs wisur atgadahs, un ihpaschi tapehz, ka muischu ihpaschneekeem truhka kopâ-tureschanahs, energijas un mihlestibas uf mantoto mantojumu. Sawai dsimtenei muguru greesdami (sawu dsimteni atstahdami), wini tapehz ari newareja, lihdsigi mums, starp semneekeem isplahtit isglihtibu un sahtibu.

Bez schaubischanahs schahdeem isskaidrojumeem daudz taisnibas; ihpaschi ari tas, kas sihmejahs uf augstaku kahrtu eespehju uf semakahm lauschu kahrtahm. Nedz Rigâ, nedz apkahrtnê, attahlumâ no simtahm werstehm uf daschadahm pusehm, mehs nedz darbu deenâs, nedz swehtku deenâs ne-esam redzejuschi peedsehruschu zilweku un sche Kemerôs, lai gan azumirkli sche daudz lauschu atrodahs, trihs mehneschu laikâ naw ne masaka sahdsiba atgadijusehs, kà par peemehru musikantu smagaki musikas rihki teek meerigi atstahti pa nakti uf ne-aisslehgtas estrades . . . .

Katrâ Latweeschu semneeku mahjâ tatschu samehrâ atrod wairak pahrtikschanas, neka pat Kreewu semneeku mahjâs, kuri isdaudsinati par pahrtikuscheem, bagateem . . . .

---

brangi isdewuschees, bet kad lihds winu eenahkschanai wehl labs laiks gaidams, tad wehl daschads preeksch lineem nederigs gaiss war usnahkt un labu linu raschu ismaitat. Pee schihs paschas reisas ari peeminams, ka dahrsu augli, kà par peemehru kahposti, gurki u. t. pr., labi auguschi, tà ka schinî apgabalâ dahrsa saknes netikai buhs labas bet ari lehtas.

Jgaunu Aleksandra skolas leetâ, kà „Walgus" raksta, spehruse eewehrojamu soli uf preekschu, jo skola no ministera puses apstiprinata un tai sawi darbi ne-atturami pehz weena gada (t. i. augustâ 1888.) ja-eesahkot Oberpahlê. Skolai buhschot pilsehtas skolu programma: mahzibas tajâ pasneegschot Kreewu walodâ, kamehr Jgaunu waloda katrâ klasê likumigi tapschot mahzita. Tapat ari tizibas mahzibas pasneegschot Jgaunu walodâ. „Tà tad", awise peesihmê, „skola atlauta tajâs domâs, kahdas bibinataji wehlejahs; tikai uf Kreewu walodu likts tahds wajadsigs swars, kahdu tagadejais laiks prasa. Jgaunu walodas mahzibai atlizinats tikdaudz telpas un laika, ka Aleksandra skolas audsekni sawu tehwu walodu pilnigi war eemahzitees. Tà tad Aleksandra skola mums dos dsikaku tehwu walodas mahzibu un siniksku isglihtibu Kreewu walodâ." — Wehlaki pee skolas dibinaschot ihpaschu semkopibas mahzibu nodaku.

Peterburga. Gar kahdu sawadu burwibas mahklineeku waj (kà weenkahrschee kaudis mehdz teikt) „azu apmahnitaju", awises stahsta schahdi: Kahdâ wakarâ nama puisis Nikolajews un kurpneeks Wasiljews sehdeja nama durwju preekschâ un runaja par kahda burwibas mahklineeku brihnuma darbeem. „Tas wiss ir melots! Es jums waru gluschi zitadus mahklas gabalus israhdit!" eesaukahs winu runâs maspilsons Fedorows, kursch patlaban gabja garam, „Labi, dabusi alu bet zitadi pebreenu!" Nikolajews un Wasiljews atbildeja. „Usgehrbjat man drehbes zik jums patihk, un nahkoschajâ azumirkî wiss buhs pasudis!" Feodors eesahka. „Apgehrb man par peemehru sawu mehteli!" winsch teiza uf Wasiljewa pusi greesees — „apgreeschat paschi muguras uf manu pusi un greeschatees tikai tad atpakal, kad es trihs reises buhschu sasitis plaukstâs." Mehtelis tapa usgehrbts Fedorowam un abi ziti apgreesahs. „Plaukschk! plaukschk!" bija ihsa laikâ dsirdams, bet treschais „plaukschkis" koti ilgi bija jagaida. Kad Wasiljewam pehdigi pazeetiba beidsahs un winsch apskatijahs, tad tà Fedorows, kà ari mehtelis bija pasuduschi. Tikai pehz wairak deenahm Fedorows tapa atrasts un 3. julijâ winam dehl mehteła sahdsibas bija jastahw meera teesnescha preekschâ, kursch winu noteesaja uf trim mehnescheem zeetumâ.

Maskawa. Bischkopibas leetu isstahde, kas apkahrt zeko. Par to raksta „M. L." tà:

Schai isstahdei ir noluhks, semneekus eepasihstinat ar peedsihwojumeem un pahrlabojumeem bischkopibas sinâ. Isstahde tika uf kuga sem pawilona (jumtu mahjinahm), kas no semneeka Letnikowa zelts, 9. julijâ atklahta un pehz beigtas Deewa kalposchanas dewahs zelâ pa Maskawas upê. Kad weetas, pa Maskawas upi brauzot, starp Maskawu un Kolommu bij apmekletas, tad brauza uf Maskawu atpakal. Isstahdes komitejas preekschneeks ir wina ekselenze, Maskawas pasta direktors, ihstens stahtsrahts S. S. Podgorezkis.

Ribinska. Truzi zirkû blehschi isdarijuschi schahm deenahm schahdu neleetibu: Pa israhdes laiku peepeschi ahrpusê sahka saukt „uguns, uguns!" Bailu sauzeenu atkahrtoja ari zirkus eekschpusê, un nu iszehlahs leela speeschanahs. Pa tam blehschi, kas wisu scho ugunsgrehku sauzeenu eepreeksch bij norunajuschi un zirkû leelâ pulkâ salasijuschees, ar leelu beskaunibu un pahrdroschibu laudim istukschoja kules, atnemdami naudu, pulkstenus, un selta leetas. Pateizotees zirkus direktora apdomibai, kas is zirkus widus laudis mudinaja botees meerâ, ka ne kahdu breesmu ne-esot un lika lai musikas koris spehle marschu, skatitaji drihs apmeerinajahs. Tschetri blehschi apzeetinati. Ka nemers sazelts ar noluhku, tas noprotams ari is tà, ka daudz isejas durwis bij nowelti akmeni, tà ka publikai gandrihs tikai leelee wahrti palika walâ.

Is Rigas.

Sinas is Rigas teesahm Rigas rahts atklahtâ teesas deenâ isspreeda schhdu leetu:

Naktî uf 10. martu sh. g. tika isdarita aplaupiba Annas Jesimowas mahjâ, kas atrodahs pee Daugawas krasta sem Nr. 13a Behkensfalâ. Deenu pehz tam zaur poliijas weetigo ismekleschanu tika atrastas schahas leetas: No teem trihs mahjas lodsineem wens bij ar dselsi no ahrpuses eespeests; istabâ, iskuras wisa mahjina pastahweja, bija istabas leetai pa dakai no sawas weetas atstumtas, skapis un kumode stahweja wakam un wisas tur eekschâ ijuschas leetas pa grihdu ismehtatas. Ari Jesimwa nodewa sawâ dsihwoklî no laupitajeem atstaht lakeeretu zepures schirmi. Aplaupitâ isteikdama ka winai leetas 127 rubku wehrtibâ un naudâ 2 rubki 40 kap. nolaupitas, sazija, ka minetâ naktî, kamehr wina ar sawu 12 gadus wezo dehlenu un 4 gadus wezo meitinu weena pate bijuse, esot trihs jauni zilweki logu uslaususchi un istabâ eebrukuschi. Weens no scheem wihreem esot ar rewolweri un otris ar tahdu paschu eerozi winas dehlenam draudejis, ari pirmais wihreetis winu esot schnaudsis un ar nuhju pasitis gar semi. Wisi trihs esot tahs no winas usdotàs leetas lihds nehmuschi, pee kam wehl weens no teem winai ar rewolweri draudejis, kà ari wiseem trijeem bijuschi rewolweri. Zaur polizijas ahrsta apluhkoschanu israhdijahs, ka Jesimowa dabujuse siteenu pa galwu waj ar nuhju waj dselsgabalu.

Zaur detektiw-polizijas puhlineem isdewahs maz deenu laikâ noseedsneekus dabut rokâ un teem pehz ismekleschanas aktim peespreeda tahdu sodu: 1) Wasilis Jwanows Nowischnikows, 21 gadu wezs, pee schejeenas strahdneeku kahrtas peederigs, jaw apstrahpets, 2) Anisims Kondratjews Wasiljews, 27 gadus wezs, pee schejeenas strahdneeku kahrtas peederigs, tapat jaw apstrahpets, un 3) Dorofejs Michailows Chartschenkows tika par wainigeem atsihti, ka aplaupischanu pee Annas Jesimowas isdarijuschi, un par to teem peespreeda wisu kahrtu teesibu saudeschanu, peelikschanu pee gruhteem strahpes darbeem uf 8 gadeem un 8 mehneschi, 12 gadeem un 3 mehneschi un uf 5 gadeem un 4 mehneschi, kà ari pehz beigteem strahpes darbeem aissuhtischanu uf Sibiriju preeksch nomeschanahs uf dsihwi uf wisu muhschu. 4) Kasimirs Stanislawows Stulgis, 34 gadus wezs, Poneweschas semneeks, tika par wainigu atsihts, ka winsch aplaupibu pee Annas Jesimowas gan weizinajis bet paschu noseegumu nesinajis. Par to winam peespreeda kahrtas teesibu saudeschanu un 2 gadus arrestantu rotiâ un tad 4 gadus sem polizijas usraudsibas. 5) Pahwels Timofejews Dubitschenko, 50 gadus wezs, pee schejeenas strahdneeku kahrtas peederigs naw atsihts zaur peerahdijumeem par wainigu, bet atstahts sem domahm, ka aplaupibu pee Annas Jesimowas sazehlis. Kamehr labakus peerahdijumus nedabuhs, tamehr atlaischams swabads. 6) Chaims Jankels Mowschowizs Behrmans, 57 gadus wezs, Linkowas Schihds, tika atwainots truhkstoschu peerahdijumu dehl, ka sinadams pirzis sagtas mantas waj tahdas slehpis. 7) Israels Schachnowitschs Rakuschins, 58 gadus wezs, teek par wainigu atsihts, ka kahdu Jesimowai laupito deki wehrtibâ no 3 rubkeem slehpis, bet nesinadams, ka dekis laupits, lai gan, kà negodigi eegubts. Par schahdu slehpschanu winan peespreeda 3 mehneschus zeetuma. 8) Tapat Abrahamam Eljarcham Mejerowitscham Urijem, 30 gadus wezam, Ligumas Schihdam, 3 mehneschus zeetuma, tapehz ka slehpis Jesimowai laupito tehjmaschinu.

Bez tam trihs pirmajeem (1, 2 un 3) ja-atlihdsina skahde Annai Jesimowai.

(Rig. Ztg.)

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai.

Esmu dabujis sinat, ka daschôs schenkôs dsehreeni teek doti uf parada, tadehl usdodu polizijas eerehdneem, stingri uf tam luhkotees, ka schenkôs nekahdi dsehreeni uf parada neteek isdoti, bet scho lokalu wainigos turetojus uf dsehreenu likumu 440. art. pam. saukt pee atbildibas.

Rigas wezakais polizijmeistrs: Wlasowskis.

Nelaimes atgadijumi. 9. julijâ, ap pulksten 10 gorodowojs Nr. 223, Jwans Tschernjawskis un naktssargs Frizs Malwis, mehzinot pahru no Jahnu wahrteem ar rospusku bez kutscheera skrejoschus sirgus peeturet, pakkuwa sem riteneem, pee kam Tschernjawskim tika pahrlausta kreisà kahja sem lozitawas un Malwisam sasists kreisàs kahjas leelais pirksts. Zaur ismekleschanu israhdijahs ka sirgi peedereja ekspeditoram Kasakam un no kutscheera Reinholda Lasdina pee Jahnu wahrteem bija atstahti uf eelas bez usraudsibas. — 10. julijâ, ap pulksten 1 pusdeenâ pee buhwê stahwoschâ pilsehtas teatra strahdadamais Jaunmuischas semneeks Antons Kahls zaur Felsera un beedra fabrikas inschenera, Pruhschu pawalstneeka Karla Löbela ne-usmanibu no krehsla, dehl strahdneeku usmilkschanas augschejâ etaschâ, dabuja daschas ne-eewehrojamas bruhzes galwâ un mugurâ.

Noslihzis. 13. julijâ, ap pulksten 8 wakarâ noslihka 15. reserwas bataljona saldats Stefans Liss, masgajotees Kilewena grahwi, kopigâ pilsehtas masgaschanahs namâ. Wina lihki iswilka tani paschâ deenâ, ap pulksten 10 wakarâ.

Atstahts behrns. Dinaburgas eelâ Nr. 21 dsihwojoschà Arina Nikoforow 9. julijâ Maskawas Ahrrigas 4. kwartala kanzlejai stahdija preekschâ 2 nedelas wezu, wihreeschu dsimuma behrnu, pasinodama, ka meita A. M. to aisnesuse winas dsihwoklî, ar noluhku, behrnu nokristit, un tad pasudusi.

Sahdsibas. Pruhschu pawalstneeze Johanna Scharfhausen, dsim. Hein, pasinoja, ka winai 12. julija rihtâ, kad uf tirgus, pee leelà pumpja tirgojusees ar rgahm, no rateem nosagta lakatâ eetihta ahrsemes pase, usnemschanas sihme, pahrs aditu seku, weena pusadita seke un 2 apleezibas par nesmahdejamu deenastu, isdotas no generała Flekinger un kapelmeistra Flige. — Muhksalas eelâ Nr. 2 dsihwojoschais Rigas tirgons Jwans Dubows pasinoja, ka winam 12. julijâ is wina aisslehgtà dsihwokla, kamehr bijis isgahjis, zaur pakaltaistu atslehgu un eelauschanos, is rakstama galda issagti trihs rubli sihknaudâ, par 2 rubkeem wezas sudrabnaudas, sudraba poga un kabatas grahmatina ar wekseleem, 1 par 400 rubkeem, uf Plotawa wahrda, 1 par 300 rubkeem, tapat uf Plotawa wahrda, 1 par 150 rubkeem uf Fedora Safonowa wahrda un 1 par 300 rubkeem uf Lindemana wahrda.

Atrastas sagtas leetas. Marijas eelâ Nr. 1, pascha namâ dsihwojoschais Rigas pilsons Peters Pauls pasinoja polizijas slepenai nodalai, ka winam 1886. gada dezembrî tizis nosagts sudraba pulkstens ar selta kehdi un sudraba medaljonu, 123 rubku wehrtibâ. Pehz ilgas pakalmekleschanas polizijas slepenà nodala nahza uf pehdahm, ka pee leelâ Maskawas eelâ Nr. 37 dsihwojoschà pulkstenu taisitaja, Schaku Schihda B. L. esot nedroschas leetas, un dsihwokli ismeklejot pee wina atrada kwihti par Tantschera aisdewu kasê eekihlatu selta kapseku pulkstenu, selta kehdi un pušs selta rinki no kahda pulkstewa. Mineta kehde ar rinki israhdijahs par Petera Paula ihpaschumu.

Semkopibas un saimneezibas nodala.

Augku koku dahrsi.

Augku koku dahrsu eetaisischana, kur ta daudz mas eespehjama, arweenu muhsu semkopjeem eewehlama. Ka tahdu dahrsu eetaisischana teescham deriga, to peerahda Dobeles aprinkis Kursemê, par kuru kahdu sinu pasneegsim pehz „Rig. Ztg."

Kas beidsamôs diwôs gadôs buhs Dobeles aprinki apmeklejis, tas buhs preezigi tizis pahrsteigts, eeraudsidams wisus jaunus leelus koku dahrsus eetaisitus waj wehl eetaisamus. Nereti redz, ka pat pee masakahm mahjahm sahk eetaisit leelus augku koku dahrsus. Tà par peemehru S. walstî atrodahs mahjas, kur jaun-eetaisitâ dahrâ teek audsinati 2000 jauni augku kozini un W. walstî atkal tahds dahrs jeb augku koku audsinatawa ar 4000 kozineem. Dahrsus ar 100 lihds 500 augku kokeem sche atrast naw nekahds retums, tahdus alasch redz. Ari naw nekahds retums, ka saimneeki sche eetaisa augku koku dahrsus, 9 lihds 12 puhrweetahm leelus. Kapehz tas notizis, ka beidsamôs gadôs tahdâ mehrâ teek eetaisiti augku koku dahrsi, gan tà buhs isskaidrojams. Beidsamee gadi, kad lauku raschojumu sinâ nebija teizami, gan masgruntneekus paskubinaja, domat uf jauneem lihdsekleem, ar ko sawas eenemschanas pawairot, ihpaschi tahdâ reisâ, kur lauku raschojumi paplahni buhtu isdewuschees. Pirmàs domas greesahs uf augku koku eetaisischanu, pee kam wehl tas apstahklis eewehrojams, ka tahdôs gadôs, kur lauku raschojumi ne-isdodahs, koku augku augli wislabaki isdodahs. Ka schahda augku koku dahrsu eetaisischana israhdijusehs par derigu, ari no tam redsams, ka netikai saimneeki, bet ari muischu arendatori schahdus dahrsus sahk eetaisit un kopt; tas pats ari pee krona saimneekeem manams.

Tik daudz is augscham mineta sinojuma. Mehs schihs rindinas rakstijam noluhkâ, lai tahs muhsu lasitajus, kas ir semkopji un kam naw augku koku dahrsi, paskubinatu uf schahdu dahrsu eetaisischanu.

Lopu pahrehschanahs.

Par scho leetu mums raksta no Peenawas meschakunga muischas tà: 3. julijâ sch. g. pahrskreen gana seewa, kura gowis ganija uf ahbolina, aiskususe un brehkdama, ka buhschot wisas aitas pagalam, ja drihsumâ nesteigschotees paligâ, jo esot ahbolina pahrehduschahs.

Tà ari bija. Gans, masa meitina, kurai bija wehlets uf nopłautà ahbolina lauka ganit, kahdu brihtinu minetâ weetâ ganijuse un tad pehz tam kruhmôs upmalê nodsinuse, kur aitas, lukno ahbolinu sa-ehduschahs, pee upites leelàs slahpes dsesejuschas, un tas winahm skahdejis. Zaur to weenai kalpa seewinai diwas labas aitas bija uf weetas nost, zitas zaur ahtru trenkaschanu atspirga.

Par mahzibu: Zaur jauna ahbolina pahrehschanos neween aitas, bet ari gowis aiseet bojâ, tapehz lai tahdâ sinâ eewehro, ka aitas nedrihkst ilgaki uf jauna, lai gan nopłauta ahbolina ganit kà 10, ja daudz 15 minutes, tas neskahdê, bet pee dsehreena tuhlit newar laist, tas skahdê; turpretim gowis war ganit weselu stundu, pat ari $1\frac{1}{2}$ stundas, tad wehl nekahds breesmas nenoteek, ja tikai tuhlit pee dserschanas nelaisch.

Ja tahda pahrehschanahs attrahpahs ganibâ, tad stipra trenkaschana ir tas labakais lihdseklis.

Selgas Jehkabs.

No Wernojas semes trihzeschanas apskahdeteem par labu

renahza no J. L. . . a — 1 rbl., no A. J. — 1 rbl., no E. F. R. — 1 rbl., no N. N. 1 rbl. un R. A. 1 rbl. Ar agrakeem kopâ 11 rbl. 90 kap.

Peesihme. Norahdidami uf sawu usaizinajumu („M. W." Nr. 27), wehl reis atgahdinajam, las ahtri dod, tas diwkahrtigi dod un ka masakàs dahwaninas, no daudzeem dotas, istaisa milsigu dahwanu, tà pat kà no uhdens pileeneem rodahs strautini un no strautineem leela upe. Ta masakà artawina teek ar pateizibu sanemta, bet tahdu no laukeem peesuhtit pa pasti isnahk dahrgi, tapehz lai wairak sametahs kopâ, weenâ summâ uf reisu peesuhtidami. **Redakzija.**

Sihkumi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

„Rigas palihds beedriba"

swehtdeenu, 19. julijâ 1887. g. isees sakumôs uf „Jaun-Maskawas dahrsu." Iseeschana pulkst. 1 pehz pusd.

„Rigas kareiwju palihds. beedriba"

taî paschâ deenâ isbrauks salumôs uf Popowa mutschu ar twaikoni „Ilgezeem." Beedriba nobrauks $\frac{1}{2}$10 rihtâ.

„Rigas slihperu zirteju palihds. beedriba".

Taî paschâ deenâ Italiska nakts Wilhelmshöhes dahrsâ. Sahkums pulkst. 5 pehz pusdeenas.

„Limbaschu beedriba".

Taî paschâ deenâ konzerts, isrihkots no brihweem mahklineekeem Jurjanu Andreja un Jura un brahkeem. Sahkums pulkst. $\frac{1}{2}$7. wakarâ.

Tirgus sinas.

Rigâ, 18. julijâ 1887. g.

Pastahweja jauks un karsts laiks, isnemot weenu deenu, kur pehrkons ar leetu bija.

Lini turahs stingri.

Kanepaju zenas tahs paschas.

Kanepes, par schahwetahm sehklahm maksaja 105 kap. pudâ.

Linsehklu brahkis, prasija 148 lihds 150 kap., bet solija 145 lihds 146 kap. par pudu.

Rudsi, maksaja 70 kap. par pudu par jauneem rubeni eesuhtameem rubseem.

Ausas zenas turahs pa wezam.

Meeschi tapat.

Kweeschi tapat.

Tirgus sinas no Rigas audeles waldes julija mehnesi.

Labiba, milti un putraimi. Par 1 pudu rudsu 75 kap., par 1 pudu meeschu 75 kap., par 1 pudu ausu 70 kap., par 1 pudu seemas kweeschu (puhru) 1 rbl. 50 kap., par 1 pudu sirnu 80 kap., par 1 pudu griku 1 rbl. 60 kap., par 1 pudu ehrsku (Hirsu) 1 rbl. 30 kap., par 1 pudu rudsu miltu, bihdeletu, 1 rbl. 15 kap, par 1 pudu rudsu miltu, nebihdeletu, 90 kap., par 1 pudu kweeschu miltu, bihdeletu, Kursemes, 2 rbl. 40 kap., par 1 pudu kweeschu miltu, nebihdeletu, Kursemes, 1 rbl. 60 kap., par 1 pudu kweeschu miltu, Maskawas, I. sortes, 2 rbl. 80 kap., par 1 pudu kweeschu miltu, Maskawas, II. sortes, 2 rbl. 60 kap., par 1 pudu kweeschu miltu, Maskawas, III. sortes, 2 rbl. 40 kap., par 1 pudu meeschu miltu nebihdeletu, 1 rbl., par 1 pudu griku miltu, bihdeletu, 2 rbl. 40 kap., par 1 pudu ausu miltu, nebihdeletu, 90 kap., par 1 pudu ausu miltu 1 rbl. 10 kap., par 1 pudu kweeschu kliju 60 kap., par 1 pudu rutsu kliju 60 kap., par 1 pudu rihschu 4 rbl. 40 kap., par 1 pudu meeschu putraimu 2 rbl., par 1 pudu ausu putraimu 2 rbl. 40 kap., par 1 pudu griku putraimu 1 rbl. 90 kap., par 1 pudu manna-putraimeem 3 rbl., par 1 pehrlu-grupu (putraimu) 2 rbl. 80 kap., par 1 pudu ehrsku putraimu 2 rbl. 20 kap. un par 1 pudu Smolenskas putraimeem 4 rbl.

Peens, sweests un seers. Par 1 stopu nokreeta frischa peena 4 kap., par 1 stopu beesà peena 10 kap., par 1 stopu krehjuma, skahba, 50 kap., par 1 stopu krehjuma, salda, 30 kap., par 1 stopu skahba peena 12 kap., par 1 mahrz. sweesta 27 kap., par 1 pudu sweesta 10 rbl., par 1 mahrz. seera, Kursemes salda peena, 6 kap., un par 1 mahrz. eekschsemes Schweizu seera 28 kap.

Deewa-kalposchana Rigas basnizàs.

Swehtdeen, 19. julijâ 1887.

Jehkaba basnizâ:	Spred. plkst.		10	mahzitaja paligs R. Walter.
	„	„	12	igaun. mahz. Sinck.
Petera basnizâ:	„	„	10	w.-mahz. Poelchau.
Domes basnizâ:	„	„	10	w.-mahz. Gaethgens.
	„	„	2	w.-mahz. Gaethgens.
Jahnu basnizâ:	„	„	9	w.-mahz. Bernewitz.
	„	„	2	w.-mahz. Bernewitz.
Gertrudes basnizâ:	„	„	10	wahz. mahz. A. Walter.
	„	„	$\frac{1}{2}$2	latw. mahz. A. Walter.
Jesus basnizâ:	„	„	$\frac{1}{2}$10	latw. mahz. Bergmann.
Mahrtinu basnizâ:	„	„	paleek reparaturas dehl slehgta.	
Trihsween. basnizâ:	„	„	10	wahz. mahz. Fromm.
Reformatu basnizâ:	„	„	slehgta.	
Dubultôs:	„	„	mahz. Taurit-Dahlen.	

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 15. julijâ 1887.

Papihri.	makf.	prasija.
Pusimperials	9 37	—
5% bankbiletu 1. islaidums	99 1/2	100 1/2
5% „ 5. „	99 1/2	99 3/4
5% inskr. 5. aisnehmums	192 3/4	193 1/4
5% Austruma isnehmums no 1877. gada	99 3/4	99
5% „ „ „ 1879. „	99 3/4	99
1. 5% Kreewu prehm. aisnehmums	258	258 1/2
2. „ „ „ „	248	249
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	166 1/4	166 3/4
Odes. pilsl. hipoteku bankas 5 1/2% obligazijas	94 3/4	95 1/2
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	166 3/4	—
6% Charkowas semst. kihlu-sihmes	103	—
6% „ „ „ „	94 1/4	—
Rigas kom. bankas akz.	—	304
Rigas Dinaburgas dselszeła akzijas	175	—
Dinaburgas-Witebskas dselsz. akz.	—	199
Warschawas-Teresp. dselszeła akzijas	—	—
Nih.-Bolog. dselszeła akzijas	87 3/4	88 1/4
Gräfi-Zarizinas dselszeła akzijas	152 1/2	153 1/4
Baltrijas dselszeła akzijas	134	—
Leel. Kreewijas dselszeła akzijas	—	106
5% Nih.-Bolog. dselszeła obl.	—	138
Widsemes kihlu grahmatas	—	—
Kursemes „ „	—	—
Maskawas-Brest. dselsz. akz.	—	—

Berlines birscha.

28. (16.) julijâ 1887.		Deenu eepreeksch
Kreewu kredit-bil. par 100 rubl. kassa	177.90*)	177.50
„ „ „ „ 100 rbl. uf jul.	177.75	177.50
„ „ „ „ 100 rbl. uf aug.	177.75	177.50

*) 1 walsts-marka = 56,21 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudas papireem: zeta.

Jaunakahs sinas.

Par Baltijas tautas skolu inspektoreem buhs: Jelgawâ — stahtsrahts Orlows, Kuldigâ — stahtsrahts Treulands, Zehsis — cand. Grawits, Arensburgâ — cand. Poska, Rewelê — stahtsrahts Mewes, Terbatâ — kol.-asesors Luik. Rigas pilsehtas un patrimonial-apgabala skolas pahrsinahs tautas skolu direktors, koleg.-rahts Pokrowskis, kam dsihwoklis buhs Rigâ; Ilukstes aprinka tautas skolas pahrsinahs Ilukstes pilsehtas skolu inspektors, kol.-asesors Ludskows.

Bauska. Naktî us 7. juliju, kà „Lib. Ztg." raksta, nodega pee Bauskas pilsehtas peederigais Zeribas krogs lihds ar blakus ehkahm. Uguns iszehlahs ap pulksten 1 naktî diwâs ehkâs us reisu, kas gandrihs pawisam nodega, tikai weena dala no schihm ehkahm, kur rija peebuhweta, tika no uguns dsehsejeem isglahbta. Kad nu degschanas weetâ atrada wairak trauzinus, pilditus ar kamparu, skaidahm, spitschkahm, pakulahm un petroleju, kà ari leelu toweri, peebahstu ar smalki skalditeem petrolejas muzas galdeem, kas bes tam wehl bija ar petroleju aplaistiti, tad par uguns peelaischanu naw jaschaubahs. Mahjas ihpaschneezes wihrs, kà ari wina abi dehli tika taî paschâ naktî apzeetinati un stingra ismekleschana pret wineem eesahkta. — 2. julijâ nodega Bauskas waldei peederigu Lintinu mahju klehts un Lejeneeku mahju rija.

Pee Ehweles, kà „Walk. Anz." sino, peektdecnu 10. julijâ meschâ atrasts kahda, laikam nonahweta wihra lihkis. Preeksch ne-ilga laika pehz algas ismaksaschanas pasuda Latweeschu dselszeła strahdneeks. Domà, ka buhschot schis strahdneeks nonahwets. Lihki atrada bedrê, apsegtu ar behrsu schagareem. Laikam sche notikuse slepkawiba aplaupischanas dehl.

Dinaburga. Tur, kà „Wiln. West." sino, 5. julijâ bijis sihws pehrkons. Sibens daschâs weetâs eespehris, bet uguns tika drihs dsehsta. Trihs zilweki tika no pehrkona nospehrti; wairak zilweku dabuja degschanas bruhzes.

Wernoja. Lihds 10. julijam sche gandrihs katrâ deenâ pamanija trihs lihds tschetras reisas lehnus semes gruhdeenus, bet kas arweenu palika lehnaki. 11. julija gandrihs wairs nekas bija manams, bet naktî us 12. juliju ap pulksten pusweeneem bija stipris semes trihzejums, kas pa dakai sagahsa atlikuschos, wehl nesagrautas muhrus. Pehz 3 stundahm nahza atkal semes trihzejums, bet tas bija wahjaks.

Par pirmo leelo semes trihzejumu Wernojâ pasneedsam „Mahjas Weesa" Nr. 27 plaschakas sinas, pee kurahm pa to starpu wehl peenahkuschas schahdas: Pawisam ir 328 zilweku (129 pee-auguschi un 199 behrni) sawu dsihwibu saudejuschi. 2 zilweki zaur eewainojumeem, ko dabujuschi pee semes trihzeschanas, nomira slimnizâ. Starp nosisteem atradahs 8 arestanti, 4 saldati, 87 kalna Kirgischi. 363 zilwekeem sawu bruhtschu dehl wajadseja paligu meklet pee ahrstes un no teem 50 eelika slimnizâ. Nosisto skaitlis, salihdsinot ar pilsehtas eedsihwotaju skaitli (30,000), gods Deewam naw loti leels. Akmeneem muhriti nami, kas sagahsti waj maitati, ir 1700. Almatinskas stanizas sagrauti 139 muhra nami un apskahdeti 839 koka nami, kas islabojami. Mahjas stipri apskahdetas apkahrtnê esoschâs septinâs sahdschâs.

Istabu leetu apskahdeschana samehrâ ir masa un pastahw eeksch tam, kur nameem gruhstot istabas leetas sadausija.

Pirmais darbs bija, preeksch nelaimigeem gahdat ehdeenus. Tuhlit tika maises zepli eetaisiti un milti un maise no apkahrtnes peewesti. Maise tika par welti isdalita, gaka par parastahm zenahm. Treschâ deenâ paspehja maises zeplôs tik daudz maises iszet, ka ar to pilnigi peetika. 19. junijâ sahka sawu darbibu spezial-komitejas preeksch palihdsibas pasneegschanas truhzigakeem eedsihwotajeem preeksch dsihwokla un saimneezibas eerihkoschanas. Komiteja jaw 935 nama ihpaschneekeem un eedsihwotajeem isdalijuse 58,000 rbl. Skatotees us jaw pasneegtu summu, jasino, ka no Wisaugstakas puses, no Waldibas un priwatpersonahm komitejai dahwatas summas sneedsahs lihds 130,000 rbl. Wiswajadsigakâ israhdahs dsihwojamu ehku zelschana, lai seemai tuwojotees buhtu kur dsihwot.

Tautas apgaismoschanas ministris, kà „Pet. Wed." sino, nolehmis schogad uniwersitatês usnemamo jaunekku skaitu aprobeschot. Tà peemehram Peterburgas uniwersitatê usnemschot tikai: 1) tahdus, kas Peterburgas mahzibas apgabalâ beiguschi kursu un bes tam no skolu preekschneezibas dabujuschi leezibu, ka wini ustizami zilweki; 2) ahreneeki, kas Peterburgas mahzibas apgabalâ beiguschi kursu un ari apmeklejuschi kahdu gimnasiju; 3) no ziteem mahzibas apgabaleem usnemamas tik tahdas personas, kuru wezaki, radi waj to weetneeki usturahs Peterburgâ un usnemahs pahr studenteem west stingru usraudsibu; 4) no zitahm uniwersitatehm war pahreet us Peterburgas uniwersitati tikai eewehrojot sewischkos apstahkkus. Schihdu tizibas studentu drihkst uniwersitatê usnemt 3 prozentus no wisu studentu skaita. Bes tam buhs lihdschinigo 5 rubku weetâ turplikam jamaksâ 25 rbl. pusgadâ uniwersitatei par labu.

Par labibas stahwokli Kreewijâ „Waldibas Wêstnesis" sino, ka seemas labiba 39 gubernas wispahrigi esot laba, 10 gubernâs pa dakai laba, 9 gubernâs wideja, weenâ gubernâ (Taurijas) pa dakai wideja, pa dakai neapmerinajoscha. Starp gubernahm, kurâs labiba stahw labi, atrodahs ari trihs Baltijas gubernas. Diwâs gubernâs wairak proti 41 gubernâ ari wasaras labiba laba, un tahs pa leelakai dakai tahs paschas gubernas (Baltijas gubernas lihdsi skaitot), kurâs ari seemas labiba laba. Pa dakai labu, pa dakai apmeerinoschu wasaras labibas raschu apsola 11 gubernas, 5 gubernas tikai wideju un 2 gubernas (Samaras un Taurijas) pa dakai wideju, pa dakai gluschi ne-apmeerinajoschu wasaras labibas raschu. — Sahle gandrihs wisur walsti, isnemot daschas weetas deenwidôs, labi auguse.

Telegrafa sinas.

Peterburgâ, 16. julijâ. „Journ. d. St. Pet." brihnahs par Wahzu preses usbrukumeem Kreewu wehrtspapireem tahdâ laikâ, kad sawstarpiga semes kreditas kihlu grahmatu konwersija usnemta Wahzu tirgû tik simpatiski un tuwojahs beigahm. Teikumi kà: tagadejs finantschu ministris turahs pee panslawistu politikas u. t. t. esot smeekligi, tikpat tukscha melschana esot kahdas Peterburgas awises sina, ka Kreewu waldiba nodomajuse pahrwehrst aisnehmumus selta naudâ, par aisnehmumeem papira naudâ. Ari ne-esot pateesiba, ka finantschu ministrs pawehlejis uspirkt Kreewu wehrtspapirus Berlinê. Tikpat tukschas esot walodas, ka ar 15. marta ukasu teekot sagatawota Wahzu intreschu apspeeschana zaur muhsu finantschu waldi. Notikumi parahdot pawisam zitu ko.

Berlinê, 15. julijâ. Wihnes priwat. telegramas sino, ka Turzija sperschot nahkoschâs deenâs Bulgarijas trona jautajumâ pee leelwalstim jaunus soius.

Londonâ, 15. julijâ. Teitan runâ, ka rudeni notikschot ministru mainischanahs, pee kam Hartingtons palikschot par ministru preekschneeku un Lords Selsberi par ahrleetu ministri un augschnama preekschneeku.

Sofijâ, 15. julijâ. Kaltschews aisbrauza us Konstantinopoli peedabut Turziju, lai ta par Koburgas printscha iswehleschanu isteiktu sawas galigâs domas. Wairak diplomatiski agenti waldibai isskaidrojuschi par ne-eespehjamu, ka Koburgas prinzis usnemtu waldischanu. Tautas weetneeku sapulze augustâ atkal sanahkschot.

Ihpaschneeks un atbildoschais redaktors: Ernst Plates.
Otrais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Lihds 17. julijam atnahkuschi 1127 kugi; aisgahjuschi 1099 kugi.

Sludinajumi.

Doles pagasta walde
usaizina wisus scha pagasta lozeklus, kuri wehlahs par 1887/88. gadu kahdu palihdsibu, jeb atweeglinaschanu no pagasta nodokleem dabut, 13. augustâ sch. g. atnahkt Doles pagasta waldê.
Doles pagasta waldê, 9. julijâ 1887.
Nr. 299. Pagasta wez.: J. Rengit.
Pagasta skrihw.: Bettak.

Sehjas muischâ
tika sch. m. 9. deenâ sagtam atnemtas sekoschas leetas: 1 duhkains wideja auguma sirgs, eejuhgts wezôs dselsa-asu wahgôs, ar ahdas deki, 1 pahrs sahbaku, 1 lilla paschausti feeweeschu swahrki, bes kamsoleem, 1 wilnains (parku) krekls, 1 tumschi raibs lakats, 1 peleks lakats, 1 peleks eeplehsts lakats, 1 pakula palags, 1 peleks wadmalas swahrki, 1 tahdas pat bikses, 1 pahrs seku, 1 melns aitahdu laschoks ar peleku drebbi, 1 dselju pineklis. Ihpaschneekam ar wajadsigahm peerahdischanahm jagreesahs pee mineta muischas polizijas. J. Apsit.

Pikeers,
kursch jaw par pikeeri, meschargu u. t. pr. ir bijis un kam kreetnas sinaschanas un peedsihwojumi sunu-drebsurâ, bes tam neprezejees un ne wisai wezs, teek tuhlit meklets preeksch lahdas muischas Kreewijâ, 20 wersts no Maskawas. Lone ir 300 rbl. par gadu un dsihwoklis turpat muischâ. Japeeteizahs pee A. Feldmanu k., G. A. Schweinfurth wihnu-pagrabâ Rigâ, pee Rahtuscha platscha. 1

Walmeerâ.
Jaunu skolenu peeteikschana un usnemschanas eksameni atklahtâs skolâs eesahksees 10. augustâ. 1. julijâ 3-klasigâ pilsehtas skolâ, ar Kreewu mahzibas walodu pahrwehrstahs aprinka skolas terzija ee-eet un winas weetâ nahk pilsk. skolas apakschejâ klasê, kurâ mahzibs, isnemot tizibas mahzibu, lasit, raksit un rehkinat, 14 stundâs nedelâ, weenigi Kreewu walodâ. Ceprekschejâs mahzibas netop pagehretas. Teem terzijanereem, kuri sch. g. junijâ naw us sekundu pahrzelti, ja-atstahj skola waj ari ja-eestahjahs jaunajâ klasê. Lai buhtu eespehjams lihdschinigeem sekundanereem kursu nobeigt, ir no skolu wirswaldes atlauts, sekundu 1 un primu 1½ gada pehz lihdschinigâs programmas turpinat. Teem sekundanereem, kuri nahk. gada junijâ netaps us primu pahrzelti, lihds ar teem schinî gadâ no terzijas nepahrzelteem skoleneem, is skolas ja-isstahjahs. Jaunâs skolas kursâ willkees 6 gadus. Skolas nauda preeksch sekundas un primas paleek ta pate lihdschiniga, bet preeksch jaunajahm klasehm semaka.
Inspektora weetâ: A. Schade. 2

Tee, kas wehlahs nomestees us dsihwi zitâs gubernâs, teek sem labeem nolihgumeem peedahwata
seme
Smolenskas waj Wolinijas gubernâ. Sihkaku sinu dehl luhdsu greestees pee knaza Dolgoruka pilnwarneeka Wiatscheslowa Wsewold. Turgantowa, Rigâ, Skahrnu eelâ Nr. 16. Runajams no pulksten 9 lihds 2 deenâ otrdeenâs un peektdeenâs.

Sehrmukschmuischâ, Skujenes draudsê,
wairak waku mahjas
pahrdodamas. Apskatischana un nolihgschana katrâ deenâ pee weetigas muischas waldibas. 3

Tas jaw 30 gadus wisâs Eiropas walstis slaweni pasihstamais un us Parises, Wihnes un Minchenes isstahdehm usslawetais
Anglu giktsaudeklis
zaur sawu pahrsteidsoscho dseedeschanas eespehju pret reimatisma sahpehm wisâs meesu dalâs, pret saulu sahpehm (gikti), netikai rokâs un kahjâs, bet ari pret galwasgikti, nerwu sahpehm, isliminateem un sapeesteem lozekleem, aufu schnahkschanu, ihsi sakot wisâs zaur sa-aukstschanos, welkoschu wehju u. t. pr. iszehlukschâs slimibâs, no kehnischkas Anglu, Ungaru, Bairijas un Wirtembergas waldibahm patentets un konzesets.
Slawenais ahrsts Dr. Hufelands saka sawôs medizinas rakstôs: „Ir diwas slimibas, pret kurahm ahrstu siniba welti leekahs meklejuse sahles: schihs slimibas ir galwasgikts un podagra." Schis lihdsekliš ir atrasts augschâ mineto giktsaudekli leetojot un tas teek pahrdots pakâs par 1 rubl. un preeksch gruhtakahm slimibahm par 2 rubl. pakâ un ir dabujams giktsaudekla ihpaschneeka un fabrikanta Oskar Goertchen apteeku pretschu magasinê, Peterburgâ, Kasanskajâ Nr. 37, jeb ari: Rigâ pee Alfred Busch, Maskawâ pee R. Köhlert un beedr., Astrachanê pee A. N. Kern. Preeksch peesuhtischanas par pasti japeeleek 50 kap.
Pateizibas raksti no augstakahm Kreewu un firstu personahm, kuras us kara-lauka reimatismu dabujuschas un kurahm ne Karlsbades, ne Teplijes weselibas awoti naw warejuschi palihdset, bet tikai zaur giktsaudekli weseli palikuschi, ir giktsaudekla ihpaschneeka Oskar Goertchen magasinê, Kasanskajâ Nr. 37, zeen. publikai isliktî dehl eeskatischanas. 7

Wiseem zeen. pulweru-nonehmejeem
apakschâ parakstijees zaur scho pasino, ka winam zaur taisnu eepirkschanu is slaweni pasihstamâs Pimijas pulweru fabrikas „Turpa," ir eespehjams wisas jaktspulweru sortes Nr. 1, 2, 3 un 4 pee nonemschanas no 1 puda un wairak par 20 resp. 22 rbl. pudâ un mahrzinâs par 70 resp. 80 kap. un 1 rbl. mahrzinâ pahrdot. Schis pulweris ir tas wislabakais, kahds tikai wisâ Kreewijâ teek pagatawots, un pilnigi lihdsigs Angku jaktspulweram schauschanas eespehjâ; ari nesmehrê, kadehl schis pulwers ihpaschi wiseem medneekeem un strehlneekubeedribahm ir eewehlams.
Bes scha pulwera tura krahjumâ **keisara pulweri** blekapudelês, 32 rbl. pudâ un 1 rbl. mahrzinâ, kà ari **Kreewijas pulweri** no **B. Winner** Peterburgâ, wisadôs graudôs un schis beidsamais pulweris teek pee nonemschanas no 1 puda un wairak 18 rbl. 50 kap. pudâ un mahrzinâs par 60 kap. mahrzinâ pahrdots.
Spradsinaschanas-pulweri preeksch gipses-laustuwehm un ziteem laukfaimneezibas noluhkeem tura arweenu krahjumâ
Johannes Mitschke, 3
no Waldibas atlauta schaujama-pulwera noguldbitawa.

Wisaugstaki apstiprinatâ Kreewijas beedriba preeksch pulweru-fabrikazijas peedahwâ jakts- un strehlneeku-beedribahm, kà ari medneeku kungeem is sawa
Rigas krahjuma
atsihtâ teizamâ labumâ
par fabrikas zenahm:
Jakts-pulweri Nr. 1 ekstra rupju, „ 2 rupju, „ 3 wideju, „ 4 smalku — pee weenreisigas nonemschanas no wismasakais 1 puda 18 rbl. 15 kap. pudâ, kad masakîi nem, 60 kap. mahrz.
Keisera pulweri, smalku un rupju, pee weenreisigas nonemschanas no 1 puda, 32 rbl. pudâ, masakâs dalâs 1 rbl. mahrzinâ.
Kreewu beedribas weetneeks:
Julius Linde, Rigâ, Kalku eelâ Nr. 15a,
ar Waldibas atlauju schaujama pulwera pahrdoschana, eerotschu un tehrauda-pretschu krahjums.
Tas pats peenem apstellejumus us spradsinaschanas-pulweri preeksch akmenu-laustuwehm, laukfaimneezibas un ruhpneezibas noluhkeem. 3

Rigas dahrskopibas beedr.
nodomajuse septembra beigâs sch. g. isrihkot
isstahdi no koku-augleem, dahrsu-saknehm u. t. pr.
un usaizina tiklab beedrus, kà ari nebeedrus stipri peedalitees.
Goda-algu programa un tahlaki nosazijumi tiks sawâ laikâ issludinati un dalibas nehmejeem, ja wehlahs, peesuhtiti.
Direkzija. 3

Ludw. A. Schweinfurth'a
filiale
Grehzineeku- (Sünder-) un Marstal-eelu stuhri,
hipoteku beedribas namâ,
peedahwâ zeen. publikai sawus labos wihnus par mehrenu zemu, kà:
schampanji,
pascha fabrikazijas daschadâs sortês,
Kreewu sarkanos un baltos wihnus, Bordo wihnus, Spaneeschu un Portugiseeschu wihnus, Reina un Moseles wihnus, Ungaru wihnus, Angku ihsto porteru,
rumu, konjaku un araku,
ahrsemes likeerus,
smalko Maskawas atschischtschenu no Koschelewa.
Ludw. A. Schweinfurth'a
schampanju fabrika,
Minsterei-eelâ Nr. 10, pascha namâ.

Baltijas moderneeziba,
Romanow eelâ Nr. 78, telefons Nr. 932,
peedahwa is moderneezibas katru deenu

frischu peenu	8 kap.	Pastehra peenu	12 kap.
nokreetu „	3 „	krehjumu	30 „
kehrnas „	3 „	skabbu krehjumu tikai us pastelleschanu.	

Pastellejums nem preti moderneeziba, moderneezibas konduktori un sweestu pahrdotawa leelâ Kehninu eelâ Nr. 1, „Ulei" namâ.
Athalpahrdeweji dabu eewehrojamu pelnas daku.
Pahrdoschana no wahgeem dahrgaki.

Schigada Anglijas
superfosfatu
stiprôs jaunôs malsôs, faturoschu 12—13% kuhstoschu fosforskahbi, peedahwâ lehti
Brahti Martinsoni,
Tehrbatas eelâ Nr. 8.

Bodes lokals ar dsihwokli lehti isihrejams Terbatas (sen. Kalku) eelâ Nr. 51.

Skolas behrni
no semehm teek pensijâ nemti pee kluši dsihwodamas familijas, kur ari teek Kreewu un Wahzu waloda runata. Teatra bulwari Nr. 7, apakschtahschâ, masâ sehtâ, pa labai rokai. K. Taschin.

Pianino
un
taselklaweeres
isihrê
Wandebergs,
leelâ Pils-eelâ Nr. 13.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu leetuwê un Latweeschu grahmatu-pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujamas schahdas grahmatas:
Kristiga mahjasbuhschana.
No
Dr. Fr. Ahlfeldt.
Latw. no
C. G. G. Croon,
Le-lwahrdes un Leel-Jumprawm. jaunaka mahzitaja.
Maksâ 40 kap.
Ernst Plates.

Rigas Latw. beedriba
swehtdeen, 26. julijâ 1887,
isbrauksalumôs
us
Doles pils muischu.
Kahrtibas kommisija.

Sarakstitas pretschmetejs. 1
Sa lietaina laika, tad 8 deenas iepriekš.
Ja lietaina laika, tad 8 deenas iepriekš.
Braukšana: pieaugušiem 25 kap., nepieaugušiem 40 kap., bērniem 20 kap.
Sadzīšanas punkts 1½ pēdu augstumā, bērniem punkts 3 reizes.
Zaba ragu mutīte.
pie Sabrietes mutīšu Kalnieku ielas malā.
Jaunuu-balle
ar Sabrietes pagasta tautasteatri, uzuzņemšanas vietā ārpus ēdināšanas. Sarīkotas pirmdienas, 19. jūlijā
Sabrietes pagasta tautasteatri, uzuzņemšanas vietā ārpus ēdināšanas. Sarīkotas pirmdienas, 19. jūlijā

Eewehroschanai.
Lai zen. publikai un it ihpaschi saweem kundehm wislabaki waretu pakalpot tad daru zaur scho sinamu, ka apsllešchanas zaur wehstulehm jeb perpnigi us wislabako isdarischu, kà warspstelletus preekschmetus tahdâ atgadimâ, kad newaretu weenotees, pehz orunata laika apmainit bez kahds skahdes pret ziteem.
Augstzeenibâ
L. Rosenthals,
pulksteniaisitaju meistars,
13 Grehzineeku (Sünder) eelâ 13.
Pulksteenu, lehschu, selta un sudraba leel, briljantu u. t. t lehgerîs.
Apparaturas us wisgruhtakeem darbeem isstra wisahtr. laikâ un us galwosch.

Leetotas us galwoschanu labi sataisîs **kurpneeku, skrodera** un **dahmu schmaschinas** par loti lehtahm zenahm pahrdodamas us krahmju tirgus Nr. 53, pee
M. Behrsins. 4

Дозволено цензуро. — Рига, 17. іюля 1887. г.
Печатать разрѣшается. Рижскій Старшій Полицімейстеръ Власовскій.
Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.